

παπούτσι (κερδίζω τι ἴσον πρὸς τὴν ἀπαιτούμενην δαπάνην διὰ τὴν φθορὰν τῶν ὑποδημάτων) πολλαχ. 7) Φέρω Κρήτ. Πελοπν. (Χατζ.): Ὁ καιρὸς βγάνει βροχὴ Κρήτ. || Παροιμ. Δυὸ κοῦκκοι δὲ βγάνουν ἄνοιξι Χατζ. 8) Ἀποπερατώνω, τελειώνω, ἐπὶ ὑφαινομένων πραγμάτων Κίμωλ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τό 'χω βγάνει τὸ παννὶ Κίμωλ. 9) Καταφέρω Κεφαλλ. : Τὰ βάνεις μὲ δαύτονε, μὰ δὲ δὰ βγάνεις. 10) Μυρίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀσκημα βγάνει τὸ σπῖτι τζη - τὸ στόμα τζη κττ. Ἀσκημα βγάνουν οἱ ἐλαιές, εἶνι χαλασμένες. Ὡραῖα βγάνει ἡ μυρωδιά. || Φρ. Βγάνει τοῦ κρασιοῦ (μυρίζει κρᾶσίλα). 11) Ὁμοιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Βγάνω τοῦ δεῖνα. 12) Στήνω Κρήτ. Κύνθ.: Βγάνω χορὸ Κρήτ. || Φρ. Μοῦ βγαίνει χορὸ (μοῦ παρέχει πράγματα) Κρήτ. 13) Διαδίδω Κρήτ. : Φρ. Τοῦ βγάνω πρᾶμα (τὸν δυσφημῶ, τὸν συκοφαντῶ). 14) Δυσφημῶ Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τὸν βγάν' ν' εἰς τὸν χουριό. 15) Αἰτιῶμαι ἄγν. τόπ. : Τὸν βγάνουν πῶς φταίει. 16) Ἐπινοῶ Κρήτ. : Φρ. Τοῦ βγάνω κατεργαριά (τὸν ἐξαπατῶ). 17) Ἀπροσ. συμφέρει Κρήτ. : Βγάνει με.

Πβ. βγάζω, βγαίνω, βγάλλω.

βγάσι ἡ, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἔκβασις.

Ἐξοδος : Ἄσμ.

Ἔς τὰ μπάσια χίλιους ἔκουπε, ἔς τὰ βγάσια δυὸ χιλιάδες.

Πβ. βγάλσιμο.

βγασιά ἡ, Λέσβ. (Ἀγιάσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βγάσι.

Συνήθως κατὰ πληθ., τέλη, τέλος : Ἔς βγασιές τ' Μάρτ' (λήγοντος τοῦ Μαρτίου). Πβ. βγάλσιμο.

βγασίδι τό, Πελοπν. (Βασαρ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βγάσι καὶ τῆς καταλ. -ίδι.

Συνήθως πληθ., τὸ μέρος ὅθεν ἐξέρχεται τις : Ὁ δεῖνα τόπος μπασιδία ἔχει καὶ βγασίδια δὲν ἔχει. Πβ. βγάλσιμο.

***βγάσιμο** τό, βγάσ-σιμο Εὐβ. (Κουρ.) βγάτσ' μου Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βγάσι καὶ τῆς καταλ. -ιμο.

Ἐξοδος : Φρ. Ἐχ' βγάτσ' μου (ἔχει διάρροϊαν). Πβ. βγάλσιμο.

βγάσμα τό, ἀμάρτ. ἔβγασμα Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπργκ.

Ἐκ τοῦ ρ. βγάζω.

Ἐξοδος. Πβ. βγάλσιμο.

βγασμὸς ὁ, Θράκ. (Κεσάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. βγάζω.

Ἐξοδος : Ἄσμ.

Τὸ δαχτυλίδ' μου τό 'χω 'γώ, τὴν πρώτη μ' ἀρραβῶνα, μόν' ἐσύ, κερά Βδοκιά, ἐὼν βγασμὸ δὲν ἔχεις.

Πβ. βγάλσιμο.

βγάστρια ἡ, ἀμάρτ. βγάστιργια Θάσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βγάστης < βγάσι κατὰ τὸ σχῆμα πλάσι, πλάστης < πλάθω κττ. ὅπου δύναται τὸ δραστηκὸν εἰς -της νὰ παρασυσχετισθῇ ἐτυμολογικῶς πρὸς τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικόν.

Τὸ μέρος τοῦ μελισσοκομείου ὅπου μεταφέρονται αἱ μέλλουσαι νὰ τρυγηθοῦν κυψέλαι.

βγατίκι τό, Κάρι. Σίφν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βγατός.

1) Ἐξοδος Κάρι. : Γνωμ. Ὁ ἄδης μπατίκια ἔχει, μὰ βγατίκια δὲν ἔχει. 2) Τέλος, λήξις Σίφν. : Βγατίκια Φλεβαριού.

Πβ. βγάλσιμο.

***βγατός** ἐπίθ. ἱβγατή ἡ, Μακεδ. (Καστορ.) βγατό τό, Θράκ. (Αἰν. Σαρεκκλ. Σκοπ.) Λέσβ. Χίος κ.ά. ἄβγατό Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἔκβατός : Κατὰ Κορ. Ἀτ. 1,165 ἔκ τοῦ βγαίνω. Τὸ οὐδ. βγατό ἔκ τοῦ μεσν. ἔβγατόν, δι' ὃ ἰδ. Δουκ. ἐν λ. αὐγατά.

1) Θηλ. ἱβγατή, τὸ μέρος τῆς παραλίας ὅπου ἀποβιβάζεται τις, ἀποβάθρα Μακεδ. (Καστορ.) 2) Οὐδ., ἀπόστημα, δοθιὴν, ἰδίως περὶ τὸν λαιμὸν Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Αἰν. Σαρεκκλ. Σκοπ.) Λέσβ. Χίος κ.ά. : Ἐβγαλε τὸ παιδί βγατὰ Σαρεκκλ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. Δουκ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βγάλμα 7.

βγώνω ἀμάρτ. ἐγβώνω Πόντ. (Κερασ. Ὁφ.) ἐβγώνω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ.) ὀβγώνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βγαίνω. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὰ εἰς -ώνω ρήματα.

Ἐξέρχομαι ἐνθ' ἀν. : Φρ. Ἀσ' σὸ στόμαν ἀτ' μέλ' ἐβγών' (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος ἡδεῖαν ὀμιλίαν, πβ. Ὁμ. Α 249 «τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ρέεν αὐδὴ») Χαλδ. || Παροιμ. Ἀσ' σ' ἔναν τ' ὅτιν ἐμπαίν' κὲ ἀσ' σ' ἄλλο ἐβγών' (ἀπὸ τὸ ἕνα ἀφτὶ εἰσέρχεται καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐξέρχεται, ἐνν. ὁ λόγος, ἐπὶ τοῦ ἀπροσέκτου εἰς τοὺς λόγους τῶν ἄλλων ἢ τοῦ ἀπειθοῦς) Κοτύωρ.

βδέλυγμα τό, Θήρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. βδέλυγμα.

Δυσειδὴς ἄνθρωπος.

βδελυξινὸς ἐπίθ. Βιθυν. (Κατιρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βδέλυξι καὶ τῆς καταλ. -ινός.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἀποστρέφεται τις : Παροιμ. Παρακαλετὴ ἀγάπη ὕστερα βδελυξινὴ (ἐπὶ ἐκείνων τοὺς ὁποίους βία ἀναγκάζομεν νὰ πράξουν τι).

βέβαια ἐπίρρ. κοιν. καὶ Τσακων. βέβαια πολλαχ. βέβια βόρ. ἰδιώμ. καὶ Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) Κρήτ. (Σέλιν.) Νάξ. (Τρίποδ.) Πελοπν. (Βούρβουρ.) βέβα Σέριφ. Σῦρ. Τήν. βίβια Πόντ. βέβαιας Κεφαλλ. βέβαιο Θήρ. Κύθηρ. Σῦρ. Τήν. βέβαιος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βέβαιος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Τὸ βέβια τῶν νοτίων ἰδιώμ. κατ' ἀνομοιωτικὴν τροπὴν τοῦ εἰς : πρὸ τοῦ α καθὼς εἰς τὰ δίκαια > δίκια, δωρεὰ > δωριά, ἡθελα > ἡθια, μεγάλος > μιάλος κττ. Ἰδ. NAndriotis ἐν' Αρχ. Θράκ. Θησ. 6 (1939/40) 172 κέξ. Τὰ βέβαιας κατὰ τὰ εἰς -ας ἐπίρρ.

Βεβαίως, ἀσφαλῶς, μάλιστα, ἐπὶ ἰσχυρᾶς καταφάσεως κοιν. καὶ Πόντ. Τσακων. : Βέβαια θὰ πάω - θὰ ῥθω - θὰ φύγω. Νὰ πάω ; — Νὰ πᾶς βέβαια ! Τὸ θέλεις ; — Τὸ θέλω βέβαια ! Τὸν εἶδες ; — Καὶ βέβαια τὸν εἶδα. Ἔτσι εἶναι ; — Ἔτσι βέβαια ! κοιν. Ποιὸ νικᾷ, ἢ ἀλήθεια γὰρ τὸ ψέμα ; — Βέβαιο ἢ ἀλήθεια ! Σῦρ.

βέβαιος ἐπίθ. κοιν. βέβαιος πολλαχ. βέβιος Πόντ. βέβιους βόρ. ἰδιώμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. βέβαιος.

1) Ἀναμφισβήτητος κοιν. καὶ Πόντ. : Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγω εἶναι βέβαιο. || Ἄσμ.

Γιὰ δὲς πῶς μ' ἐκατήδησες κὲ οὐλ' οἱ γιανοὶ τὸ λένε

πῶς ἔχω βέβαιο χτικὸ κὲ ἀζωδανὸ μὲ κλαίνε

Κρήτ. β) Οὐδ. οὐσ., ἡ βεβαιότης, τὸ ἀσφαλὲς κοιν. : Τὸ βέβαιο εἶναι πῶς αὐτὸς εἶναι ἀθῶος. 2) Ἀναπόφευκτος κοιν. : Βέβαιος θάνατος. Βέβαια καταστροφή. 3) Πεισμένος κοιν. : Εἶμαι βέβαιος πῶς ἔτσι εἶναι. Εἶμαι βέβαιος πῶς αὐτὸς φταίει. Τὸ ἄκουσα, ἀλλὰ δὲν εἶμαι βέβαιος.